T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 242
KARAR NO : 2014 / 715
KARAR TR : 14.7.2014

ÖZET : Davacıların kök murislerinin hissedar oldukları taşınmazların 1988 yılında mezarlık alanı olarak kamulaştırılmasının ardından, hükmen Belediye adına tescil edilen taşınmazların, kamulaştırma işlemleri ile adli yargıdaki yargılama sırasında yapılan tebligat işlemlerinin usulsüz olduğu gerekçesiyle kamulaştırma işlemlerinin henüz kesinleşmediği iddiası ile, kamulaştırmasız el atma nedeniyle dava konusu taşınmazların davacıların hissesine düşen bedelin tahsili ile bu hisselerin davalı idareler adına tescili istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1- G. C. (Tokay)
2- İ. C.
3- F. B.E.
4- N.C.
Vekili : Av. Y. Y.
Davalılar : 1- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. V.Ş.
2- Büyükçekmece Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. S. A.
3- Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. H. K.

O L A Y : Davacılar vekili, dava dilekçesinde özetle; davacıların kök murislerinin hissedar olduğu Büyükçekmece İlçesi, Devebağırtan Mevkii 406, 407,408 ve 409 parsel sayılı taşınmazların 1988 tarihinde Büyükçekmece Belediyesi tarafından mezarlık alanı olarak kamulaştırıldığını, kamulaştırma işlemlerinin ardından taşınmazların hükmen Belediye adına tescil edildiğini, yapılan kamulaştırma işlemleri ve hükmen tescil davası sırasında taşınmazların hissedarları olan davacıların murislerinin ölü olmasından dolayı, sağ olan mirasçılara tebligat yapılması gerektiği halde tüm işlem ve davalarda tapu malikleri ölü olduğundan ilanen tebligat yapıldığını, bu durumun açıkça Kanuna aykırı olduğun, davacıların 5999 sayılı Kanun ile 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na eklenen 6. Madde ile 6111 sayılı Kanunun Geçici 6. Maddesi uyarınca uzlaşma iradelerinin olmadığı yönünde davalı kuruma başvurduklarını, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümleri uyarınca dava konusu taşınmazların usulüne uygun kamulaştırılmadığı gibi yapılan kamulaştırma işlemlerinin de usulüne uygun olmadığından kesinleşmediğini belirterek;davacıların kök murisleri "Manav Kadri", "Kadri oğlu Raif Çavuş", "Abbas oğlu Raşit" 'in hissedar oldukları 406, 407, 408 ve 409 parsel sayılı taşınmazlardan davacıların hisselerine düşen kısım için fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile 5.000,00TL kamulaştırmasız el atma bedelinin dava tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davalılardan alınarak davacılara ödenmesi, ilgili parsellerden davacıların kök murisleri adına olan tapu kayıtlarının terkini ile davalı kurumlar adına tesciline

karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalılardan Büyükçekmece Belediye Başkanlığı vekili süresi içerisinde sunduğu cevap dilekçesinde özetle, görev itirazında bulunmuştur.

Büyükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesi: 18.11.2013 gün ve E:2013/353 sayı ile, davalı Büyükçekmece Belediye Başkanlığı vekilinin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalılardan Büyükçekmece Belediye Başkanlığı vekilinin, idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçe üzerine, dava dosyasının onaylı bir örneği Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI: ''…İdarelerin 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8'inci maddesi uyarınca tek yanlı irade açıklamaları ile tesis ettikleri, genel ve düzenleyici imar planları ile bu planlara dayanılarak tesis edilen parselasyon, kamulaştırma, ruhsat gibi bireysel işlemler, "idari işlem, bu imar planı uyarınca yapmak zorunda oldukları program ve uygulamaları bunun için gerekli zamanda gerçekleştirmemeleri yani, bu konudaki hareketsizliklerin de, idari eylem niteliği taşıdığını belirterek, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde yer alan "idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları," hükmü gereğince idari yargı yerinde görülmesinin gerektiği belirtilerek, davanın, taşınmaz için şimdilik 5.000 TL tazminat olarak hüküm altına alınması istemine ilişkin kısmı yönünden, 2247 sayılı Yasa'nın 10'uncu maddesi uyarınca, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine '' karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI: …Belediye yönetimlerinin 3194 sayılı imar Kanunu 8. maddesi ve 18. maddesinin verdiği yetki ile arazi ve arsalar üzerinde imar planlarının hazırlanması ve yürürlüğe konulması, arazi ve arsa düzenlemesi gibi faaliyetleri kapsamında yaptıkları imar planlarından kaynaklanan işlemlerin tek yanlı ve kamu gücüne dayanan irade açıklamaları ile tesis edilen genel ve düzenleyici işlemler olduğu bu yönü ile de idari eylem ve işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargı alanında halledilmesi gerektiği tartışmasızdır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "Dava hakkı" başlığını taşıyan 14. Maddesinde (Değişik: 24/4/2001 - 4650/7 md.) ise, "Kamulaştırmaya konu taşınmaz malın maliki tarafından 10 uncu madde gereğince mahkemece yapılan tebligat gününden, kendilerine tebligat yapılamayanlara tebligat yerine geçmek üzere mahkemece gazete ile yapılan ilan tarihinden itibaren otuz gün içinde, kamulaştırma işlemine karşı idari yargıda iptal ve maddi hatalara karşı da adli yargıda düzeltim davası açılabilir..." hükmü yer almaktadır.

Açıklanan olayda, açılan davanın, kamulaştırılan taşınmazların bedelin arttırılması istemine ilişkin olduğu gözetildiğinde, ihtilafın görüm ve çözümünün, 2942 sayılı Yasa'nın 14. maddesi kapsamına göre adli yargı yerine ait olduğu ve açılan davanın adli yargı yerinde görüm ve çözümü gerekmekle Danıştay Başsavcılığının başvurusunun reddi gerektiği düşünülmektedir." şeklinde yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane Topuz, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 14.7.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalılardan Büyükçekmece Belediye Başkanlığı vekilinin anılan Yasanın 10/2.maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve dahi 12/1.maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısı'nca, davalı Büyükçekmece Belediye Başkanlığı açısından, davanın, taşınmaz için şimdilik 5.000 TL tazminat olarak hüküm altına alınması istemine ilişkin kısmı yönünden, 10.maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali

GÜMÜŞ'ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacıların kök murislerinin hissedar oldukları taşınmazların 1988 yılında mezarlık alanı olarak kamulaştırılmasının ardından, hükmen Belediye adına tescil edilen taşınmazların, kamulaştırma işlemleri ile adli yargıda yapılan yargılama sırasında yapılan tebligat işlemlerin usulsüz olduğu gerekçesiyle kamulaştırma işlemlerinin henüz kesinleşmediği iddiası ile, kamulaştırmasız el atma nedeniyle dava konusu taşınmazların davacıların hissesine düşen bedelin tahsili ile bu hisselerin davalı idareler adına tescili istemiyle açılmıştır.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; dava konusu 406,407,408 ve 409 parsel sayılı taşınmazlar 1967 yılında yapılan kadastro sırasında tapu ve vergi kayıtlarına istinaden tarla vasfı ile davacıların murislerinin de aralarında bulunduğu kişiler adına tespit edilmiş; Büyükçekmece Kadastro Mahkemesi'ne kadastro tespitlerine karşı açılan dava sonunda Büyükçekmece Kadastro Mahkemesi 22.07.1009 gün ve E:1992/34 K:1997/17 sayılı kararı ile, davanın feragat nedeniyle reddine karar vermiş ve verilen karar 17.06.1998 tarihinde kesinleşmiştir.

Dava konusu taşınmazlar hakkında kadastro işlemleri devam ederken 1988 yılında Büyükçekmece Belediyesi'nce taşınmazlar mezarlık alanı olarak kamulaştırılmış ve taşınmazların hükmen tescili için açılan davalar sonucu tüm taşınmazlar Büyükçekmece Belediyesi adına tescil edilmiştir.

Davacılar vekili yapılan kamulaştırma ve tescil ilamının Kamulaştırma Kanunu'na aykırı olarak gerçekleştirildiği iddiası ile geçerli olmadığından kamulaştırmanın kesinleşmediğini, dolayısıyla davalının dava konusu taşınmazlara kamulaştırmasız el attığını ileri sürmektedir.

Kamulaştırma işlemlerinin yapıldığı tarihte yürürlükte olan 6830 sayılı İstimlak Kanununun "Katileşen İstimlaklerde İdare Adına Tescil'' başlıklı 17. Maddesinde; ''İstimlak olunan gayrimenkulün takdir edilen kıymetine, kanuni müddet içinde mahkemeye müracaat ile itiraz edilmediği ve tapu dairesinde rıza ile ferağ muamelesi yaptırılmadığı hallerde takdir edilen kıymetin tamamı milli bankalardan birisine ve bulunmayan yerlerde malsandığına yatırılarak makbuzun alakadar evrak suretleri ile birlikte mahkemeye tevdii edilir. Mahkeme iki tarafı derhal davet ederek, gelmeseler dahi gıyaplarında evrakı tetkik ederek istimlak usulü dairesinde tekemmül etmiş ise o gayrimenkulün lehine istimlak yapılan idare adına tesciline tapu dairesine tezkere ile bildirir.

İstimlak edilen gayrimenkul tahsis edildiği amme hizmeti itibariyle sicile kaydı lazım gelmeyen bir gayrimenkule tahavvül ettikte talep vukuunda sicil kaydının terkinine karar verilir.'' hükmü düzenlemiş,

6830 sayılı Kanunu yürürlükten kaldıran 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunun mülga 17. Maddesinde; " Tebliğ edilen kamulaştırma işlemine karşı idari ve adli yargıya başvurulmadığı veya bu konuda açılan davaların kesin olarak sonuçlandığı ancak taşınmaz mal sahibinin ferağ vermediği hallerde,takdir edilen ve artırılan bedelin tamamı milli bankalardan birine yatırılarak makbuzu ilgili belge örnekleriyle birlikte mahkemeye verilir. Mahkeme iki tarafı derhal davet ederek, gelmemeleri halinde gıyaplarında, belgeleri inceleyerek, kamulaştırma usulüne uygun şekilde tamamlanmış ise, taşınmaz malın kamulaştırma yapan idare adına tesciline karar verir ve tapu dairesine bildirir.

Kamulaştırması yapılan taşınmaz mal tahsis edildiği kamu hizmeti itibariyle sicile kaydı gerekmeyen bir niteliğe dönüşmüş ise, istek halinde sicil kaydının terkinine karar verilir.

Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, ilgili tapu dairesi durumu vergi dairesine bildirir.

Bu Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen hallerde yapılacak kamulaştırmalarda yatırılacak miktar, ödenecek ilk taksit bedelidir.'' hükmü düzenlenmişken, tapulu taşınmazların kamulaştırılması halinde yapılacak tescil işlemleri hakkında 2942 sayılı Kanundaki bu düzenleme 24.04.2001 tarih 4650 sayılı Kanunun 21. Maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

2942 sayılı Kanunun "Yetki ve Görevli Mahkeme ve Yargılama Usulü'' başlıklı 37. Maddesinde ise; "Bu Kanundan doğan tüm anlaşmazlıkların adli yargıda çözümlenmesi gerekenleri, taşınmaz malın bulunduğu yer asliye hukuk mahkemelerinde basit yargılama usulü ile görülür. " hükmü yer almakta, ve böylece Kamulaştırma Kanun'undan kaynaklanan davaların adli yargı yerinde görüleceği hükme bağlanmış olmaktadır. Somut olayda davacılar,tapulu taşınmazlarının Kamulaştırılması ve tescil işlemleri hakkında yapılan tebligatların Kamulaştırma Kanununda belirtilen usullere aykırı olarak yapıldığı gerekçesi

ile kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmadığını iddia ederek, davalı belediyenin taşınmazlar üzerindeki tasarrufunun yasal dayanaktan yoksun olduğunu iddia ettiklerinden, yukarıda belirtilen yasal düzenlemeler de nazara alındığında 2942 sayılı Kanun'un 37.maddesi gereğine davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davada adli yargı yeri görevli olup, Büyükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen görev itirazının reddi kararında hukuka aykırılık görülmediğinden Danıştay Başsavcısının başvurusunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Büyükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen görev itirazının reddi kararında hukuka aykırılık görülmediğinden, Danıştay Başsavcısının BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 14.7.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT